

SMÅGRUPPEOPPLEGG
KAPITTEL 16

EVANGELIET ETTER
MARKUS
KOM FØLG MEG

Evangeliet etter Markus

Kapittel 16

Start med å lese kapittel 16.

I Bibelen din finner du sannsynligvis en fotnote om at i de tidligste håndskriftene av Bibelen, så slutter Markusevangeliet i vers 8. Det ga en veldig brå og åpen slutt på evangeliet, for vers 8 avslutter slik «Da gikk de [kvinnene] ut og flyktet bort fra graven, skjelvende og ute av seg. De sa ikke et ord til noen, for de var redde.»

Kanskje Markus avsluttet teksten slik med vilje, og kanskje ikke. Uansett, siden vi kjenner fasiten på hva som skjedde senere, ser vi tydelig hvor grell kontrasten er mellom «De sa ikke et ord til noen, for de var redde» og andre tekster, som for eksempel «Gå ut og gjør alle folkeslag til mine disipler» (Matt. 28.19) og «jeg skammer meg ikke over evangeliet» (Rom 1.16). Det gjør at vi begynner å ane hvor viktig det er å forstå at oppstandelsen er ekte. Versene som kommer etter vers 8 er en oppsummering av det som skjedde senere, og stemmer overens med de andre evangeliene og apostlenes gjerninger. Se sluttnotatet på side 2 om du er interessert i en noen apologetiske kommentarer til vers 9 – 20.

Bibelstudiet har to alternative deler. Velg ett av dem. Alternativ A er laget slik at spørsmålene i opplegget er knyttet tett opp mot teksten. Alternativ B er en generell måte å tilnærme seg teksten på.

Alternativ A

Oppstandelsen er sann

1. Les kapittel 16.
2. Gjenfortell så nøyaktig som mulig hva som står i teksten.
3. Hvorfor gikk kvinnene til graven akkurat denne morgenen? Hva var de bekymret for?
4. Hvorfor gikk ikke de elleve disiplene til graven? Hva tror du de var bekymret for (Joh. 20.19)?
5. Bortsett fra den unge mannen, som fortalte kvinnene at Jesus ikke var der, fant kvinnene graven tom. Hvorfor ble de redde og flyktet? Hvorfor tror du Jesus valgte å vise seg for Maria Magdalena, og hva gjorde hun etterpå?
6. Hvorfor ville ikke disiplene tro, verken på det Maria Magdalena fortalte, eller på det de to vandrerne som hadde møtt Jesus fortalte?
7. På Jesu tid kunne ikke kvinner være vitner i rettsaker (1), noe som sannsynligvis reflekterte en kultur hvor kvinners vitneutsagn var lite verdt. Hvis du var en av disiplene som skulle bidra til å skrive ned evangeliene, hvem ville du helst brukt som vitne til at Jesus var stått opp? Noen skriftlærde? Peter? Johannes? Hvorfor ble kvinnene nøkkelvitner?
8. Disiplene ble ledere i den tidlige kirken. Hvordan tenker du det tok seg ut sosialt at de hadde nektet å tro på oppstandelsen? Ville disiplene gjengitt historien på denne måten, dersom det de fortalte ikke var sant? Hvorfor, eller hvorfor ikke?
9. Hvorfor er det å ta slanger i hendene, drikke gift og helbrede (vers 18) ikke en god test på om troen vår er sann? Hva tenker du er forskjellen på at Herren stadfester Ordet med tegn og undere, og at undere følger alle troende?
10. Hvilke andre måter kunne du tenke deg å teste om oppstandelsen er en ekte historisk begivenhet? Om du ikke kommer på noen måter selv, så prøv gjerne å google hva andre har gjort for å finne ut om oppstandelsen er troverdig. Hvilken fremgangsmåte synes du er mest fascinerende?
11. Bruk gjerne 5 – 10 minutter i stillhet. Be og tenk etter hvorfor det er viktig at vi vet at oppstandelsen er et historisk faktum.
12. Til slutt: Del eller skriv ned det viktigste du tenkte på.

Alternativ B

1. Velg noen avsnitt i kapittelet, for eksempel vers 1 – 8 eller vers 9 – 20. Les teksten, og gjenfortell så nøyaktig som mulig hva som står i avsnittet.
2. Hva er hovedbudskapet i denne teksten? Hvorfor tror du dette er hovedbudskapet?
3. Hva lærer vi fra dette teksten? Er det sannheter her som utfordrer deg? Er det sannheter her som utfordrer måten vi tenker på nå, 2000 år etter at teksten ble skrevet?
4. Lot du deg overraske av noe som står i avsnittet? Eller er det noe i avsnittet som virker forvirrende eller er vanskelig å forstå? Spør gjerne om noen andre vet deler av svaret.
5. Er det noe i teksten som gir deg mot eller inspirasjon? Hvorfor gir det det mot eller inspirasjon?

Sluttnotat

Markus kapittel 16 stiller oss overfor et mulig dilemma. Jesu lik var borte, og kvinnene ble riktignok fortalt av en ung mann i hvite klær at Jesus var stått opp, men de ser ikke Jesus med sine egne øyne. Vi må lese de andre evangeliene for å forstå at den unge mannen var en engel. Situasjonen ser håpløs ut. Kunne man tillate at evangeliet avsluttes slik? For hva om Markusevangeliet for enkelte mennesker ville bli det eneste tilgjengelige evangeliet? Kunne det næret mistillit til at Jesus virkelig stod opp?

På den andre siden, *dersom* noen la til tekst som Markus ikke har skrevet, hvordan kan vi vite om teksten er autentisk? Å konkludere med at teksten ikke er autentisk på grunn av dette, er feil av flere grunner:

1. For det første stemmer vers 9 – 20 overens med de andre evangeliene og apostlenes gjerninger. Oppsummeringen gitt i vers 9 – 20 inneholder altså ikke noen ny eller annerledes informasjon som man ikke også finner i de eldste håndskriftene. Henvisningen til å ta slanger i hendene uten å bli skadet, kan til og med være en referanse til da Paulus ble bitt av en slange (Apgj. 28.3 – 5).
2. For det andre er det ikke helt utenkelig at en bibelbok kan ha mer enn ett menneske som førte den i pennen. Andre eksempler er Mosebøkene (2) og Salmene. At flere forfattere kan ha vært involvert, endrer ikke at Den hellige ånd fortsatt er førsteforfatter.
3. For det tredje kjente kirkefedre til avsnittet i siste halvdel av 100-tallet (3). Fra deres sitater ser vi at avsnittet allerede var anerkjent i den tidlige kirken. At en tekst var anerkjent og vidt sirkulert var et av kravene til at den kunne bli kanonisert.

Referanser

1. Ilan Fuchs, "Women's Testimony in Jewish Law: A Historical Survey," Hebrew Union College Annual 82-83 (2012): 119-159.
2. Josh McDowell and Sean McDowell (2017) "Chapter 23, The Composition of the Pentateuch". Evidence That Demands a Verdict. Harper Collins. pp 529 - 557.
3. Bibel 2011, fotnote til Mark. 16.9 – 20.